

Jan Klemens Branicki

Jan Klemens Branicki herbu Gryf urodził się 21 października 1689 roku w Tykocinie lub w Białymstoku. Był jednym z największych magnatów polskich XVIII wieku. Jedyne dziecko Stefana Mikołaja – wojewody podlaskiego i Katarzyny Sapieżanki. Po służbie w wojsku francuskim wrócił do Polski w 1709 roku. W 1724 roku został chorążym koronnym, a w 1728 generałem artylerii konnej. 9.IX.1735 roku został mianowany hetmanem polnym przy zachowaniu chorągwa. Obejmował województwo krakowskie, mościckie, janowskie i zlotoryjskie. W 1748 poślubił młodszą Izabelę Poniatowską.

Był kontrkandydatem Stanisława Augusta do tronu polskiego. Kiedy królem został Poniatowski odsunął od spraw politycznych i ostatnie lata życia spędził w Białymstoku. Rozbudował i upiększył miasto Białystok. Za jego rządów miasto otrzymało prawa magdeburskie. Z jego fundacji wybudowano wiele budynków w mieście m. in. ratusz, szpital, cmentarz, klasztor, przebudowano pałac. Branicki dbał o rozwój oświaty i kultury. Założył wojskową szkołę inżynierską, pensję dla pań, teatr (komedię), operę włoską oraz balet. Był mecenasem literatury i sztuki. W jego pałacu przebywali liczni artyści i poeci m. in. Elżbieta Drużbacka oraz artyści malarze Mirys i Perliczka.

Opracował zasady dokonywania wyboru władz lokalnych. Poza burmistrzem, ważną rolę spełniali w nich gubernatorzy pilnujący przestrzegania przepisów policyjnych, porządkowych i przeciwpożarowych.

Umarł bezpotomnie 9 października 1771 jako ostatni z Grafitów Branickich. W testamencie zapisał na cele edukacyjne dużą część swojego majątku. Sprawił, że Białystok stał się w XVIII wieku jednym z najnowocześniejszych miast polskich. Do dzisiaj siedziba rodowa Branickich jest wizytówką naszego miasta.

